

ריבית פשוטה

מבוא

ריבית היא אחד המושגים המרכזיים ביותר בתחום הפיננסי והחשבונאי. כל הלוואה, פיקדון או השקעה כרוכה בתמורה עבור הזמן שבו הכסף עומד לרשות צד אחר.

הריבית הפשוטה היא הצורה הבסיסית ביותר של חישוב ריבית – חישוב התשלום נעשה על סכום הקרן בלבד, ללא צבירת ריבית דריבית.

הבנה של מנגנון הריבית הפשוטה חשובה לכל מנהל חשבונות, שכן היא משמשת בחישובים של הלוואות קצרות טווח, ניכיון שיקים, חישובי הפרשי הצמדה וריביות בהסכמים פיננסיים.

הסבר תיאורטי

הגדרה

ריבית פשוטה – ריבית המחושבת אך ורק על הקרן המקורית של ההלוואה או ההשקעה, מבלי להוסיף את הריבית שנצברה לתוך בסיס החישוב.

הנוסחה הכללית

$$I = P \times r \times t$$

כאשר:

- I - סכום הריבית.
- P - הקרן (סכום ההלוואה או ההשקעה המקורית).
- r - שיעור הריבית לתקופה (בדרך כלל שנתי).
- t - משך הזמן ביחידות שנה (לדוגמה: חצי שנה = 0.5).

שימושים

- הלוואות קצרות טווח.
- עסקאות אשראי מסחריות (למשל שיקים דחויים).
- ניכיון מסמכים.
- חישובי ריבית בהסכמים שלא כוללים ריבית דריבית.

פיורי חשבונאות ויעוץ

לומדים חשבונאות עם ויקטור פיורי

דוגמאות

דוגמה 1 – הלוואה קצרה

חברת "אלון" קיבלה הלוואה של 100,000 ₪ ל-9 חודשים בריבית שנתית של 6% (ריבית פשוטה).
חישוב הריבית:

$$I = 100,000 \times 0.06 \times (9 \div 12) = 4,500$$

סכום ההחזר הכולל: 104,500 ₪.

פקודת יומן בספרי הלווה (בעת תשלום):

- חובה: הוצאות מימון – ריבית 4,500 ₪.
- חובה: הלוואות לזמן קצר 100,000 ₪.
- זכות: קופה/בנק 104,500 ₪.

השפעה על הדוחות:

- בדוח רווח והפסד: הוצאות מימון 4,500 ₪.
- במאזן: ירידה בהתחייבויות (הלוואה נפרעה).

דוגמה 2 – ניכיון שיק

עסק ניכה שיק ע"ס 50,000 ₪ ל-4 חודשים בריבית שנתית פשוטה של 8%.

חישוב הריבית:

$$I = 50,000 \times 0.08 \times (4 \div 12) = 1,333$$

סכום שהעסק יקבל: 50,000 – 1,333 = 48,667 ₪.

פקודת יומן בספרי העסק:

- חובה: קופה/בנק 48,667 ₪.
- חובה: הוצאות מימון – ריבית 1,333 ₪.
- זכות: לקוחות 50,000 ₪.

פיורי חשבונאות ועוץ לומדים חשבונאות עם ויקטור פיורי

דוגמה 3 – פיקדון בנקאי

יחיד מפקיד 20,000 ₪ בבנק ל-6 חודשים בריבית שנתית פשוטה של 5%.

חישוב הריבית:

$$I = 20,000 \times 0.05 \times 0.5 = 500$$

סכום ההחזר הכולל: 20,500 ₪.

פקודת יומן בספרי המפקיד (במועד קבלת הריבית):

- חובה: בנק 20,500 ₪.
- זכות: פיקדון לזמן קצר 20,000 ₪.
- זכות: הכנסות מימון – ריבית 500 ₪.

תרגילים

1. חברה לוותה 120,000 ₪ ל-8 חודשים בריבית שנתית פשוטה של 7%.

○ חשב את סכום הריבית ואת סכום ההחזר הכולל.

○ רשום את פקודת היומן בסוף התקופה.

2. עסק ניכה שיק דחוי בסך 80,000 ₪ ל-5 חודשים בריבית שנתית של 9%.

○ כמה כסף יקבל מהבנק?

○ רשום את פקודת היומן.

3. יחיד הפקיד 50,000 ₪ בבנק ל-10 חודשים בריבית שנתית פשוטה של 4%.

○ מהו סכום הריבית?

○ מהו הסכום הכולל שיקבל?

4. הלוואה בסך 60,000 ₪ נלקחה ל-3 חודשים בריבית שנתית של 12%.

○ חשב את הריבית.

○ הצג את פקודת היומן במועד ההחזר.

5. עסק חייב לשלם ריבית בגין אשראי ספקים: החוב 40,000 ₪, משך האשראי 2 חודשים, שיעור ריבית שנתי 15%.

○ חשב את ההוצאה הפיננסית.

○ הצג את הרישום החשבונאי.

פתרונות מפורטים

פתרון תרגיל 1

$$I=120,000 \times 0.07 \times (8 \div 12) = 5,600$$

סכום החזר כולל: 125,600 ₪.

פקודת יומן:

- חובה: הוצאות מימון – ריבית 5,600 ₪.
- חובה: הלוואה לזמן קצר 120,000 ₪.
- זכות: בנק 125,600 ₪.

פתרון תרגיל 2

$$I=80,000 \times 0.09 \times (5 \div 12) = 3,000$$

סכום נטו מהבנק: 77,000 ₪.

פקודת יומן:

- חובה: בנק 77,000 ₪.
- חובה: הוצאות מימון – ריבית 3,000 ₪.
- זכות: לקוחות 80,000 ₪.

פתרון תרגיל 3

$$I=50,000 \times 0.04 \times (10 \div 12) = 1,667$$

סכום כולל: 51,667 ₪.

פקודת יומן:

- חובה: בנק 51,667 ₪.
- זכות: פיקדון לזמן קצר 50,000 ₪.
- זכות: הכנסות מימון – ריבית 1,667 ₪.

פיורי חשבונאות ועוץ

לומדים חשבונאות עם ויקטור פיורי

פתרון תרגיל 4

$$I = 60,000 \times 0.12 \times (3 \div 12) = 1,800$$

סכום כולל: 61,800 ₪.

פקודת יומן:

- חובה: הוצאות מימון – ריבית 1,800 ₪.
- חובה: הלוואות לזמן קצר 60,000 ₪.
- זכות: בנק 61,800 ₪.

פתרון תרגיל 5

$$I = 40,000 \times 0.15 \times (2 \div 12) = 1,000$$

פקודת יומן:

- חובה: הוצאות מימון – ריבית 1,000 ₪.
- זכות: ספקים 1,000 ₪.

סיכום

- ריבית פשוטה מחושבת תמיד על הקרן בלבד.
- הנוסחה המרכזית $I = P \times r \times t$
- השימושים העיקריים: הלוואות קצרות, ניכיון שיקים, עסקאות אשראי.
- הדוגמאות והתרגילים מלמדים כיצד לתרגם את החישוב החשבונאי לרישום ביומן ולהשפעתו על המאזן והדוחות.